

[Carsten Raft.]

stærkere Udflytning er nu Trafikken blevet saa stor paa S-Tog-Systemet, at der gerne skulde skydes nogle Tog ind imellem Morgen-rushen og Togene hjem om Eftermiddagen, og at man i øvrigt med meget stor Længsel afventer, at det Løfte bliver indfriet, som Ministeren gav om en Specifikation af Regnskaberne, saadan at man faar Grundlag for at se, i hvilken Grad disse daarligt betjente Kunder hos Statsbanerne faar Lov til at betale Overpris.

Alle mine øvrige Bemærkninger skal dreje sig om det sydslesvigske Spørgsmaal. Her staar den danske Regering og Rigsdag i en ganske ejendommelig Situation. Vi kan vel være enige om, at det er det største Spørgsmaal, der er kommet til Behandling i disse sidste Rigsdagssamlinger, eller rettere sagt, det er maaske det største Spørgsmaal, som vor Generation overhovedet kommer til at afgøre i Frihed. Vi kan diskutere det principielt, og det har vi gjort i halvandet Aar, og Aviserne og Rigsdagstidende bugner af alt det meget Stof. Vi kan ogsaa tværs igennem Uenigheden naa frem til et Standpunkt, naar det kræves. Det har vi Træning i fra Besættelsestiden, og det har vi trods alt Skænderiet endnu Sind til at gøre. Saa kan vi bagefter skændes om, hvad vi egentlig mente med det, vi enedes om.

Men Kærnen i det sydslesvigske Spørgsmaal, selve det afgørende Diskussionsemne, nemlig Vurderingen af, hvad den Bevægelse er værd, dens Styrke, dens Motiver, dens Ægthed, dens Holdbarhed, alt det har Rigsdagen og Regeringens Medlemmer meget lidt Anledning til at sætte sig ind i paa Grund af Grænsespærringen. Der kan ikke være nogen Tvivl om, at denne Vurdering er det springende Punkt i Sagen. Det fremgaar ogsaa af den Diskussion, der er ført. Rent principielt, rent teoretisk er Rigsdagens Partier slet ikke saa forfærdelig langt fra hinanden. Vi staar paa Selvbestemmelserettens Grund, og det har vi altid gjort. Havde Mellemslesvig i 1920 stemt dansk, var Mellemslesvig kommet til Danmark. Var der i Sydslesvig i Øjeblikket en Danskhed, om hvilken vi vidste, at vi kunde vurdere den til at være prøvet og holdbar og overvejende, vilde ingen dansk Politiker modsætte sig, at der skete en Grænseændring, eller i hvert Fald, at Sydslesvigs Selvbestemmelseret blev konstateret.

Socialdemokratiets Talsmand i dette Spørgsmaal, det ærede Medlem Hr. Frede Nielsen, sagde paa et Møde i September,

— jeg beder den højtærede Formand om Tilladelse til et Par korte Citater —:

„Sydslesvigerne maa kæmpe den samme Kamp, som de hidtil har kæmpet, og alene af denne Kamps sejrige Udfald afhænger det, om Kravet om en Folkeafstemning med Rimelighed vil kunne rejses.“

Det ærede Medlem Hr. Johs. Christiansen udtalte omtrent samtidig i Hillerød:

„Historien siger, at vokser et nationalt Mindretal sig stort nok, og der ligger en sand og ærlig Sindelagsændring bag en saadan Vækst, rejser Kravet“

— altsaa om en Folkeafstemning —

„sig naturligt af sig selv og med en saadan Styrke, at grænsepolitiske Konsekvenser før eller senere vil slaa igennem.“

Jeg citerer ikke for at polemisere, men for at dokumentere, at Striden staar ikke om Princippet, men om Vurderingen af den sydslesvigske Bevægelse, om det Skøn, som Rigsdagens Medlemmer nu kan danne sig af Forholdene dernede, og vi kan godt være enige om, at saa længe dette Skøn skal dannes fra Christiansborg, saa længe det ikke bygger paa Selvsyn og egne Iagttagelser, er Grundlaget ganske utilfredsstillende. Arbejdsmetoden er i denne Sag helt anderledes, end den plejer at være her i Rigsdagen. Ellers er det dog saadan, at Rigsdagen paa ethvert Omraade har en Kreds af Medlemmer, der kender særligt til Tingene, som har fulgt med i dem, som slet ikke behøver at være Ekspertter eller Sagkundskab i snævrere Forstand, men som ud fra deres frie, folkelige Vurdering kan vejlede os andre. Men i denne Sag, denne store og afgørende Sag, er der nok Ekspertter, som specielt har fulgt med i Grænsespørgsmaalet og har særligt Kendskab til det; der er dygtige journalistiske Rapportører, hvis Beretninger man kan læse — det kan dog aldrig blive det samme som Selvsyn og direkte Studier i Marken.

Og Situationen er derfor den ejendommelige, at praktisk talt alle Rigsdagens Medlemmer er uden virkeligt Kendskab til Forholdene, uden faste Forudsætninger for at vurdere og bedømme. For Danskerne i Sydslesvig virker det utaaaleligt og deprimerende. Dernede er der med Dragning mod Danmark skabt en Folkebevægelse, der i Tempo og Omfang er noget enestaaende i Nordens Historie. Hundrede Tusinde Mennesker slutter sig til den, Titusinder gaar aktivt ind for den, og Tusinder giver den næsten alt deres Arbejde. Heroppe